

Seat No. : _____

DA-109
December-2025
B.Com., Sem.-I
CC-101 : Economics
(Principles of Economics-1)
(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- નોંધ : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) જમણી બાજુના આંકડા માર્ક્સ દર્શાવે છે.

1. ઘટતા સીમાંત તુષ્ટીગુણના નિયમના આધારે માંગનો નિયમ સમજાવો. 14

અથવા

1. તકરેખા અને તટસ્થ રેખાની મદદથી ગ્રાહકની સમતુલા સમજાવો. 14

2. તટસ્થ રેખાના કોઈ પણ ત્રણ લક્ષણો સમજાવો. 14

અથવા

2. સાબિત કરો કે કિંમત અસર = આવક અસર + અવેજી અસર. 14

3. માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા એટલે શું ? માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાના વિવિધ પ્રકારો આકૃતિની મદદથી સમજાવો. 14

અથવા

3. માંગની આવક સાપેક્ષતા એટલે શું ? તેના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 14

4. પરિવર્તનશીલ સાધનપ્રમાણનો નિયમ સવિસ્તાર સમજાવો. 14

અથવા

4. આંતરિક તેમજ બાહ્ય કરકસરોના લાભા-લાભ વિશે નોંધ લખો. 14

- (1) તુષ્ટીગુણ એટલે વસ્તુકે સેવામાં રહેલો માનવીની જરૂરીયાત સંતોષવાનો ગુણ.
- (2) જ્યારે સીમાંત તુષ્ટીગુણ (MU) શૂન્ય હોય ત્યારે, કુલ તુષ્ટીગુણ (TU) વધુમાં વધુ હોય છે.
- (3) હલકા પ્રકારની વસ્તુની બાબત, માર્શલ તેમના ગ્રાહકની માંગના વર્તનમાં સમજાવી શકતા નથી.
- (4) તટસ્થ રેખા પદ્ધતિનો વિકાસ કેઈન્સ નામના અર્થશાસ્ત્રીએ કર્યો હતો.
- (5) તક રેખા, ધન ઢાળવાળી હોય છે.
- (6) ગ્રાહકની વાસ્તવિક આવકમાં થતા ફેરફારને કારણે તેની માંગમાં થતા ફેરફારને કિંમત અસર કહે છે.
- (7) હલકા પ્રકારની વસ્તુની બાબતમાં માંગની આવક સાપેક્ષતા ઋણ હોય છે.
- (8) લક્ઝરી વસ્તુની બાબતમાં માંગની આવક સાપેક્ષતા ધન તેમજ 1 કરતાં વધુ હોય છે.
- (9) જ્યારે વસ્તુની માંગ મૂલ્યસાપેક્ષ હોય છે ત્યારે Ed 71 હોય છે.
- (10) ટૂંકાગાળામાં બધા જ સાધનો પરિવર્તનશીલ હોય છે.
- (11) કદ વિકાસના વિવિધ મળતર ટૂંકા ગાળામાં ઉદ્ભવે છે.
- (12) કદ વિકાસના મળતરને સાધન પ્રમાણ (factors proportions) સાથે નિસ્ખત છે.

Seat No. : _____

DA-109
December-2025
B.Com., Sem.-I
CC-101 : Economics
(Principles of Economics-1)
(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Answer the following questions.
(2) Figures at the right indicate marks.

1. Explain the law of demand on the basis of law of diminishing marginal utility. **14**

OR

1. Explain the consumer's equilibrium with the help of budget line and an indifference curve. **14**

2. Explain any three characteristics of an Indifference curve. **14**

OR

2. Prove that Price effect = Income effect + Substitution effect. **14**

3. What is price elasticity of demand ? Explain its various types with help of diagrams. **14**

OR

3. What is income elasticity of demand ? Discuss its various types. **14**

4. Explain the Law of variable proportion in detail. **14**

OR

4. Write a note on internal and external economies and diseconomies of scale. **14**

5. State whether the following statements are true or false : (Any 7)

14

- (1) Utility means, a good or service's capacity to satisfy human wants.
 - (2) When MU is zero then TU is maximum.
 - (3) Marshall could not explain the behaviour of the demand for inferior goods.
 - (4) Keynes developed indifference curve analysis.
 - (5) Opportunity line is positively sloped.
 - (6) The effect of change in consumer's Real income due to change in its demand is known as price effect.
 - (7) Income elasticity of demand for an inferior good is negative.
 - (8) For a luxury good income elasticity of demand is positive and greater than 1.
 - (9) When demand for a product is elastic, $E_d > 1$.
 - (10) In short run all factors are variable.
 - (11) Various returns to scale emerge in the short run.
 - (12) Return to scale are related to the change in the factor proportions.
-

Seat No. : _____

DA-109
December-2025
B.Com., Sem.-I
CC-101 : Economics
(Micro Economics)
(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

નોંધ : જમણી બાજુ પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવેલ છે.

1. અર્થશાસ્ત્રની રોબિન્સને આપેલી વ્યાખ્યા ટીકાત્મક ઢબે ચર્ચો. 14

અથવા

1. એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું ? તેનું કાર્યક્ષેત્ર અને મર્યાદાઓ ચર્ચો. 14

2. તુષ્ટિગુણ એટલે શું ? તુષ્ટિગુણના લક્ષણો ચર્ચો. 14

અથવા

2. ઘટતા સીમાંત તુષ્ટિગુણના નિયમ પરથી માંગનો નિયમ સમજાવો. 14

3. માંગનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો, માંગના નિર્ણાયક પરિબલો ચર્ચો. 14

અથવા

3. માંગનો નિયમ રજૂ કરો તેની ધારણાઓ અને અપવાદો ચર્ચો. 14

4. પુરવઠો એટલે શું ? પુરવઠાને અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો. 14

અથવા

4. સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ, સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. 14

DA-109

5

P.T.O.

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ સાત)

14

- (1) અર્થશાસ્ત્ર સંપત્તિનું શાસ્ત્ર છે આવું કોણે કહ્યું ?
 - (2) અર્થશાસ્ત્ર શું છે ?
 - (3) આવક અસર એટલે શું ?
 - (4) અવેજી અસર એટલે શું ?
 - (5) અર્થશાસ્ત્રમાં પુરવઠો એટલે શું ?
 - (6) પુરવઠાના નિયમના અપવાદો ચર્ચો.
 - (7) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા એટલે શું ?
 - (8) માંગની આવક સાપેક્ષતાનો અર્થ આપો.
 - (9) અર્થશાસ્ત્રમાં ઉત્પાદન એટલે શું ?
 - (10) ઉત્પાદન વિધેયનો અર્થ આપો.
-

Seat No. : _____

DA-109
December-2025
B.Com., Sem.-I
CC-101 : Economics
(Micro Economics)
(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Note : The marks of the question are indicated on the right side.

1. Discuss the definition of Economics given by Robbins critically. **14**

OR

1. What is micro economics? Discuss its scope and limitations. **14**

2. What is Utility ? Discuss the characteristics of Utility. **14**

OR

2. Explain the law of demand from the law of diminishing marginal utility. **14**

3. Explain the meaning of demand, discuss the determinants of demand. **14**

OR

3. Explain the law of demand, discuss its assumptions and exceptions. **14**

4. What is supply ? Discuss the factors affecting supply. **14**

OR

4. Explain average fixed cost, average variable cost with the help of a diagram. **14**

5. Write the answer to the following questions in **one** or **two** sentences : (Any **seven**)

14

- (1) Who said that economics is the science of wealth ?
 - (2) What is economics ?
 - (3) What is income effect ?
 - (4) What is substitution effect ?
 - (5) What is supply in economics ?
 - (6) Discuss the exceptions to the law of supply.
 - (7) What is the price elasticity of demand ?
 - (8) Give the meaning of income elasticity of demand.
 - (9) What is production in economics ?
 - (10) Give the meaning of production function.
-